Posudek

na rigorózní práci Mgr. Michaly Šmahelové

Zajištění účasti osob v trestním řízení

I.

Rigorózní práce Mgr. Michaly Šmahelové o rozsahu 118 stran textu je zasvěcenou studií věnovanou široké škále institutů, které umožňují zajistit přítomnost potřebných osob pro potřeby trestního řízení (předvolání, předvedení, pořádková pokuta, zákaz vycestování do zahraničí, zadržení, příkaz k zatčení, vazba). Téma rigorózní práce je velmi významné i velmi aktuální. Není mnoho institutů trestního řádu, které by byly tak široce zpracovány literárně i judikaturou a které by byly současně pod takovým dohledem médií, jako právě instituty omezující osobní svobodu obviněného, resp. dalších osob. Aktuálnost práce je navíc umocněna tím, že autorka se ve druhé kapitole věnuje problematice zajištění účasti právnických osob v trestním řízení.

Za cíl své práce si autorka vytyčila podat souhrnný výklad o zákonné úpravě opatření sloužících k zajištění účasti osob v trestním řízení, a to s přihlédnutím k aktuální judikatuře. Podle mého názoru se tento cíl podařilo autorce splnit, práce má pěknou odbornou i literární úroveň. Neskýtá sice plejádu návrhů de lege ferenda, ale představuje solidní zpracování daného tématu.

Shora uvedené však neznamená, že autorka žádné náměty ke zdokonalení právní úpravy neuvádí, jsou spíše zasunuty do textu práce. Tak například jeden z námětů, který považuji za funkční, uvádí na straně 62: upozorňuje na skutečnost, že záruka zájmového sdružení občanů za vazbu, resp. záruka důvěryhodné osoby neplní vždy svůj účel. De lege ferenda autorka navrhuje například postih v podobě dočasné nemožnosti takových subjektů nabízet záruku za vazbu.

Autorka svoji práci rozdělila do úvodu, pěti kapitol (dále podrobněji členěných) a závěru. Podle logické a správné osnovy pojednává rigorozantka postupně o obecných otázkách zajišťovacích institutů, dále o zajištění účasti právnických osob na trestním řízení, o zvláštnostech v řízení proti mladistvým a o zajištění účasti jiných osob v trestním řízení než obviněného. Pátou kapitolu věnuje zvažovanému zabezpečovacímu institutu, který by (snad) měl obohatit nový trestní řád – pořádkové opatření de lege ferenda. V závěru sumarizuje poznatky, ke kterým dospěla.

Rigorózní práce vychází z dostatečného okruhu odborných literárních pramenů, s kterými autorka správně a kreativně pracovala. V seznamu použité literatury nechybí ani starší prameny autorů, kteří se tomuto tématu věnovali, například monografie a četné články Václava Mandáka, jakož i nové prameny související se zavedením trestní odpovědnosti právnických osob. Nechybí ani abstrakt, klíčová slova, resume v cizím jazyce. U internetových zdrojů autorka správně uvádí datum zobrazení. Práce prošla pečlivou technickou redakcí.

II.

Těžiště rigorózní práce je v kapitolách rozebírajících platnou a účinnou právní úpravu. Její rozbor je ovšem, juristicky správný, odborně bezchybný a obecně srozumitelný.

Aktuálnost práce je zvyšována zejména druhou kapitolou pojednávající o zvláštnostech účasti právnických osob na trestním řízení (právnické osoby jsou umělé organizační útvary, za které vystupují v trestním řízení osoby fyzické, což může plejáda osob od člena statutárního orgánu, pověřeného zaměstnance, prokuristu až po zmocněnce). A s touto skutečností samozřejmě jsou spojeny četné otázky či problémy, na které současná právní úprava nedává dostatečnou odpověď. Může tak docházet ke kuriozitám, že si právnická osoba v rámci procesní taktiky zvolí záměrně k zastupování osobu nedostatečně obeznámenou s chodem právnické osoby nebo nemající obecné předpoklady k takovému vystupování – topo ke škodě věci nestanoví požadavky na znalosti a schopnosti fyzické osoby zastupující osobu právnickou v trestním řízení. K těmto a dalším otázkám bude vhodné se vyjádřit při ústní obhajobě.

Pokud jde o zamýšlené pořádkové opatření z legislativní dílny Ministerstva spravedlnosti, souhlasím s názorem uvedeným v rigorózní práci.

III.

Závěrem shrnuji: Rigorózní práce Mgr. Michaly Šmahelové je plně způsobilým podkladem pro ústní obhajobu. Rigorozantka prokázala schopnost samostatného písemného projevu na odborné téma. Prokázala také velmi dobrou znalost právní úpravy, judikatury i aplikační praxe.

Ústní obhajobu doporučuji orientovat na otázku:

Zajištění účasti právnických osob na trestním řízení.

V Praze 13. 5. 2018 prof. JUDr. Jiří Jelínek, CSc.,